

Naročnina

vsaka letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna šte. 1 Din

UREDNIŠTVO — UPRAVA: pri g.
Benko nar. poslancu v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani; cela stran 500
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 10 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

III. LETO

Murska Sobota, 26. avgusta 1934.

ŠTEV. 35

Stratosferna letalca pristala v Prekmurju.

V soboto, 18. t. m. zjutraj ob 7. uri sta zletela v Belgiji profesor Maks Cosyns in njegov asistent van der Elst v stratosfero. Namen njihovega poleta je bilo opazovanje kozmičnih žarkov, ozona in meteoroloških pojavov v višinah do 16.000 metrov. Veter jih je zanesel čez Avstrijo k nam. Ko se je zmrčilo, sta se spustila k zemlji ter čez Neračnovce nizko pri tleh priplula do Ženavlja, kjer sta ob osmih zvečer mirno pristala. Tamkajšnji prebivalci so takoj spoznali, da je to balon, saj so pred 40 leti opazovali nekaj sličnega v njihovem kraju. Takoj se je nabralo vse polno ljudi, ki so pomagali pri ustavljanju balona in pribijanju klinov v zemljo. Balon so pritrdili na zemljišče posestnikov Duha in Gomboca. Profesorja sta izpustila plin iz balona, nakar so raztegnili in prignirano svilo po detelji. Škoda, ki sta jo napravila posestnikoma, sta tudi takoj plačala. Prespala sta noč pri g. upravitelju Škergetu in uživala gostolubje njegove hiše. Bila pa sta strašno izmučena. V nedeljo je bil v Ženavljah pravi naval. Poleg različnih poročevalcev tu in inozemskih listov se je nagrmadilo kakih 5 do 6 tisoč ljudi. Po cestah so švigali avtomobili, motorji in kolesarji s tako brzino, da je bil po cestah velik oblak prahu. Vse je tiščalo k profesorju in vsak je poskušal dobiti priliko, da bi se v njegovi družbi fotografiral. S pomočjo domačinov sta v nedeljo zložila balon, velik kakih 100 metrov v premeru. Fotografске kamare so bile vedno na delu. Profesor Cosyns je izjavil, da je s poletom zelo zadovoljen, ker je bilo vreme ugodno in je tudi drugače ostalo vse nepoškodovano. V ponedeljek sta se stratosferna letalca preselila s pošte v gostilno Mikola. Ves dopoldne sta imela izredno mnogo obiskovalcev. Prišli so tudi odličniki iz Prekmurja, med njimi narodni poslanec g. Benko, zastopniki raznih društev, prav mnogo učiteljstva ter celo dva gospoda iz Beograda, dr. Farkaš, sodnik in dr. Kravana, inšpektor pravde. Prvotno je nameraval Cosyns odpotovati v Zagreb, zakar sta ga skušala pridobiti dva banovinska uradnika. Pozneje pa je izjavil profesor, da se zato ne odloči, dokler ne prispe konzul dr. Dular iz Ljubljane. Belgijski konzul

se je dejansko pripeljal ob tričetrt na 17. z avtomobilom v Petrovce. Ob 17.20 sta odpotovala prof. Cosyns in Nere van der Elst v konzulovem spremstvu v Ljubljano. Z največjo previdnostjo so postavili gondolo in vse druge stvari v vagon, vendar je profesor Cosyns tako hitel s pripravo za odhod, da je nekatere stvari pozabil. Tako sta ostala v Petrovcih tovorni list za balon in gondolo. Prvotno so nameravali odpraviti vagon že v ponedeljek iz Petrovcev, zato se je tudi zbralo v Murski Soboti pri vlaku ob 6. uri ogromno ljudi, ki so hiteli k vagonu, toda odločili so se, da odpravijo oba vagona šele v torek z jutranjim vlagom in sicer preko

Ljubljane, Jesenic in Avstrije v Bruselj.

Cosynsov pristonek na našem ozemlju je za nas nekaj važnega, ne samo, ker je s tem obrnil pozornost sveta na Prekmurje in Jugoslavijo, ne samo, ker je s tem privabil v Prekmurje nešteto tujcev, ampak zlasti, ker so prišli svetovnoznani tujci v stik z našim gostoljubnim in dobrim ljudstvom ter bodo odnesli vest o njem v svet, da tu živi dober, kulturni jugoslovanski narod, kar bo tudi nekatere nevedneže, ki še danes govoré o nekaki prekmurski Sibiriji, vendar enkrat za vselej spametovalo.

Veliko uslugo sta stratosfernima letalcema naredila dr. Vadnal, odvetnik v Murski Soboti in tehnik g. Mikola, ki sta tolmačila ljudem želje letalcev in jim bila ves čas na razpolago.

POLITIKA

Balkan, ki je celo stoletje veljal za glavno torišče nemirov in na katerega so vsi evropski narodi omalovažujoče gledali, bi danes marsikateremu „kulturnemu“ narodu mogel služiti kot vzgled miru in reda.

Pakt ali zveza med balkanskimi državami, ki se je pokrenila po zašlugi našega velikega vladarja, je za stalno izrinila naše nemirne sosede z balkanskega ozemlja ter jim onemogočila vmešavanje v naše zadeve.

Blok balkanskih držav sam, ki je v najožji zvezi z Malo antanto in ki se razprostira od panonskih ravnin ter Karpatov pa tja do armenskega višavja v Aziji, združeno skoro 60 milijonov ljudi, ki bodo neprodiren zid za vsakega, ki bi še kdaj skušal delati zmešnjavo na Balkanu.

V Italiji se te dni vršijo velike vojaške vaje, ki služijo predvsem italijanskemu veselju nad paradami. Kako se pa v resnih slučajih obnašajo kobaridski junaki, nam dovolj izpričuje njihova vojna zgodovina zadnjih sto let. Značilno je, da se Nemčija ni odzvala povabilu poslati vojaško misijo na vojaške vaje.

Tako vidimo, da se je velika Mussolinijeva zgradba vojnih zvez že skoro popolnoma zrušila, ker je sedaj omejena samo še na vojaško malo pomembno Avstrijo in Madžarsko.

Na daljnem vzhodu, v Mandžuriji, je v zadnjem tednu napetost

med Rusijo in Japonsko silovito narasla. Japonska očita Rusiji, da organizira napade na mandžurske vlake in da je celo pripravljala zaroto proti mandžurski vladi. Iz vsega je pa razvidno, da si Japonska želi vojne, še predno bi bila Rusija vojaško in gospodarsko nanjo pripravljena. Amerika pa grozi Japonski, da ne bo mirno gledala, ako bi ta napadla Rusijo. Prihodnji dnevi nam morejo prinesiti še prav velika iznenadenja.

V Nemčiji se je vršil preteklo nedeljo plebiscit ali ljudsko glasovanje za novega državnega predsednika. Ker ni bilo nobenega protikandidata, je povsem razumljivo, da je Hitler zmagal z veliko večino.

V Avstriji vlada grobni mir. Preka sodišča delujejo s polno paro in vešanja se še vedno vršijo. Z ozirom na neznosne razmere, ki vladajo drugod, živimo mi v Jugoslaviji mirno kot na zapečki.

Nj. Vel. kralj na Bledu.

Od 19. avgusta biva Nj. Veličanstvo kralj Aleksander na Bledu. Takoj prvi dan je porabil za izlet v Kamniško Bistrico. Nj. Veličanstvo se zanima za lepote naše banovine, pa tudi za življenje ljudi v hribovitih planinskih krajih. Tako si je ogledal kamnolom blizu Stahovice, kjer kopljejo porfirni kamen.

Ob pedesetletnici smrti Dr. Miroslava Tyrša.

Marsikateri izmed nas bi pozabil, da je bil v sredo, 8. avgusta pomemben dan za naše Sokolstvo. Ta dan je namreč umrl tragične smrti ustanovitelj slovanskega Sokolstva Dr. Miroslav Tyrš. Ta dan naj bode vsem sokolom, ki hočejo širiti sokolski evangelij v opomin, da morajo slediti Tyrševim načelom in graditi dalje na temeljih, ki jih je postavil po svojem geslu: V srcu pogum, v pesteh sila, v mislih domovina. Tyrševo ime bo ostalo nesmrtno v zgodovini Sokolstva.

Leta 1884. se je odpravil po zdravniškem nasvetu Dr. Tyrš v Alpe, da bi pomiril svoje živce in si okrepil zdravje v planinskem zraku. Nastanil se je v mali vasici Oefzu na Tirolskem. V začetku avgusta je Tyrš pričakoval svojo zakonsko družico in se pristrčno veselil njenega prihoda. Pisala mu je, da bo prišla 9. avgusta. Svoji ženi je brzojavil in naznanil ugodno železniško zvezo. Dne 8. avgusta je šel svoji ženi nasproti, a se več ni vrnil. Da bi ga našli, so domačini preiskali vso okolico, vsak prepad, toda zaman. Šele po 14 dnevnem iskanju je zagledal neki ribič v Aachi plavajoče truplo, ki so ga potem potegnili iz vode in spoznali za Tyrševo. Pokopali so ga v Habichenu. Šele 30. oktobra so izkopali njegove zemeljske ostanke in prepeljali 5. novembra v Prago, kjer so jih svečano pokopali 8. novembra.

Škoda, da je Miroslav Tyrš umrl prej, kakor bi mogel zagledati uresničenje svojih teženj. Naša dolžnost je, nadaljevati njegovo započeto delo, ki ne bo kmalu končano.

Važne nove odredbe.

Ministrski svet je na podlagi člena 63. finančnega zakona za leto 1934/35 na predlog ministra za trgovino in industrijo predpisal novo uredbo o maksimiranju obrestne mere. Obrestna mera za posojila pri denarnih zavodih (bankah, kreditnih združenjih, hranilnicah itd.) ne sme biti od slej višja nego 4, 5% nad eskomtno mero Narodne banke. Doslej je maksimalna obrestna mera znašala 5% nad diskontno mero Narodne banke. V bodoče ne bo smel noben denarni zavod zahtevati za obresti, provizije

Uporabite priliko velikega znižanja v BELI NEDELJI od 10. avgusta naprej BAT'A M. SOBOTA

in režijske stroške skupaj več nego 110%. Odpadla je tedaj določba dosedanje uredbe, o kateri je bilo pri zakasnitvi vplačila od strani dolžnika dovoljeno zvišati obrestno mero na 20%.

Vlada je izdala tudi novo uredbo o kartelih. Karteli se prepovedujejo. Minister za trgovino in industrijo pa sme v soglasju z ministerskim svetom izjemno odobriti, če njih obstoj zahtevajo nujni gospodarski razlogi ali javni interesi.

Na osnovi § 63. finančnega zakona za leto 1934/35. je ministrski svet predpisal uredbo o prepovedi popravljanja obleke in obutev s strani industrijsko-tvorniških obratov, za obleko in obutev in njihovih podružnic in prodajaln.

O zložbi (komasacij) kmetijskih posestev.

Zadnje čase veliko slišimo o namerah, da se pospešijo zložbe kmetijskih zemljišč.

Te namere so gotovo dobre in vse hvale vredne. Saj je pri nas v Prekmurju kmetijska posest silno razkosana. Posestvice v izmeri nekaj hektarov z gozdom vred ima dostikrat do 30 in tudi več majhnih, večinom zelo raztresenih in med seboj zelo oddaljenih parcelic.

Posebno velja to za naše Prekmurje, kjer dobe tudi prevzemniki bratje in sestre kake deleže v zemlji. To postopanje pri zapuščinah je že dovedlo razmere do nevzdržnosti, parcele so dostikrat celo manjše kot po 100 m². Pa naj jih ima posamezni „srečni“ potomec tudi več po številu, družinska eksistenca na takih „krapah“ vendar ni mogoča. Tako nastaja kmetijski proletarijat.

Posledica tega je, da je kmetijska posest tako razkosana in so parcele večinoma tako majhne, da je obdelovanje s stroji skoraj povsem nemogoče, vsaj pa nerentabilno.

Vrhu tega se iz razumljivega poželjenja kmeta po zemlji in lahke vnovčljivosti zemlje vršijo dan za dnem prostovoljna odtujevanja zemlje, da prisilnih niti ne vključujemo. Promet z zemljišči je dokaj živ. Posledica tega je neutemeljeno naraščanje zemljiščnih cen preko stvarne vrednosti. To dej-

stvo povzroča, da se v zemljo investirani kapital ne more niti primeroma prav obrestovati tudi tedaj ne, če bi konjunktura za kmetijske pridelke bila boljša. To je posledica tega, narodnogospodarsko nedopustnega početja.

Nadaljne posledice privatnogospodarskega greha, ki izvirajo iz razkosanosti zemljišč so: velika zamuda pri delu na mnogobrojnih, dostikrat močno druga od druge oddaljenih „krapah“, pregled in nadzor dela je skoraj nemogoč, obraba orodja je veliko večja, delo je opravljeno slabše muka gospodarja, delavcev in vprežne živine je večja, površina obdelovalne zemlje se zmanjšuje vsled mej, mnogih potov (ki bi se pri zložbi dali urediti pametneje), dogajajo se odoravanja in končno, kar ni najmanjše zlo, iz teh razmer se pojavljajo sovraštvo in prepir med mejači ter težke tožbe, ki dostikrat pogoltajo vso parcelo ali celo vse posestvo, če ne neposredno pa posredno. V tem pogledu je naša kmetijska zgodovina v Prekmurju prav žalostna.

Zložba zemljišč bi vse te nedostatke odpravila. Pri zložbi ima načeloma vsak udeleženec dobiti isto površino kulturno enake kakovosti v enem, dveh ali treh velikih kosih s potrebnimi dohodi in v celoti prejšnji popolnoma enako vrednost. Parcele dobe primernejšo obliko, meje so ravne, gleda se tudi na to, da dobi posestnik novo zemljišče v isti približni povprečni oddaljenosti. Spori odpadejo, pravde odpadejo. Nastaja večji red, obdelovalni stroški se zmanjšujejo.

Do tu je navidezno vse v redu. Toda promet z zemljišči kljub temu ne poneha. Ko bi se menjali samo lastniki celih kmetij in ne posameznih parcel, bi še bilo, toda zložena posest se kmalu zopet trga, deli in prodaja v manjše parcele in tako navadno nikoli ni dolgo, da se cel hektar naenkrat znajde v isti razkosanosti kot je bil prej. Z veliko muko in velikimi javnimi žrtvami izvršena zložba bi bila zastoj, kajti nastopilo bi zopet isto zlo kot je bilo pred zložbo.

Kakor je sicer zložba zemljišč in ureditev posestnih odnošajev predpogoj urejenemu, umnemu kmetovanju (brez zložbe ga pri nas ni), tako je uspeh zložb večjim delom — ničev, dokler ni odstranjena možnost zopetnega postopnega razkosavanja zloženih zemljišč na „krpe“ ali „flike“.

Če hočemo to doseči, je prej in davno prej pred zložbo treba urediti kmetijsko dedno pravo in še nekaj drugih ukrepov. S tem naj bo najprej onemogočena vsaka naravna delitev kmetij na potomce, ker to pri nas gospodarsko dejansko ni več pametno in ne opravičljivo. Dedno pravo pa naj bi določilo tudi neko gotovo površino, izpod katere se kmetija ne bi smela zmanjšati.

Ako naj tedaj imajo zložbe res pravi uspeh in naj to ne bo le bolj

neko zajemanje vode z rešetom, tedaj je na vsak način prej urediti kmetijsko dedno pravo, ker to je predpogoj za uspešnost zložb ali komasacij, prav tako kakor so komasacije predpogoj za vsako umno kmetovanje — brez katerega v današnji silni konkurenčni borbi ne le, da ni napredovanja, ampak tudi ni obstoja kmetiskemu gospodarju.

To naj uvažuje vsakdo, ki bo imel priliko storiti kaj za posplošenje v izvajanju komasacije zemljišč.

NAŠA KRAJINA

Murska Sobota:

— **Gospod sreski načelnik** Lipovšek Gašpar se je vrnil z dopusta in je nastopil službo.

— **Podružnica Soče v Murski Soboti** naznanja že sedaj, da bo priredila dne 5. septembra na predvečer prestolonaslednikovega Rojstnega dne svečano proslavo, pri kateri bodo sodelovali naše odlične moči ljubljanskega konzervatorija, med njimi tudi znani baritonist g. Arčon. Slavnostni govor bo imel savezni predsednik g. Dr. Čok. Cenjeno občinstvo se že sedaj opozarja na vstopnice, ki se bodo prihodnji teden prodajale.

— **Slike prof. Cosynsa** in njegovega balona dobite v trgovini Hahn v Murski Soboti.

— **Pasji kontumac** v srezu M. Soboti je ukinjen z 22. avgustom t. l.

— **V javni bolnici** se zdravi Čagran Jožef, doma iz Stavesinskega vrha pri Negovi. Dne 19. avgusta ga je v Iljaševcih povozil avto. Težko poškodovanega so pripeljali semkaj.

— **Komunikacije.** Občinska pot, ki se odcepi pri autogaraži od glavne ceste proti Noršincem, je od postranskega akazijevega drevja močno zaraščena, tako, da na več mestih krijejo vrhovi dreves cestu popolnoma, kar daje povod, da je pot, zlasti v deževnem in zimskem času trajno silno zablata, čeravno jo občina Murska Sobota redno zavaža. Priporočamo občinski upravi, da poduzame

čimprej vse potrebno, da se občestno drevje predpisano odstrani.

— **Svarilo!** Po Prekmurju se klatijo neke žene, ki se izdajajo za pogorelce iz Medjimurja. Ako jih vprašate za oblastno dovoljenje, da smejo zbirati milodare, pravijo, da ima dovoljenje mož, ki ima pravkar južno na koncu vasi. Opozorjamo ljudi, da ne gredo takim ljudem na led, ker si hočejo na lahek način pomagati do dobrih zaslužkov.

Prah in znoj, ki tvorita največkrat umazanost perila, sta strup za vsako tkanino. Razjedata jo in če ju dodobra ne spravite iz nje, jo predčasno raztrgata. Obilna, gosta in nežna bela pena **Zlatorog-ovega mila** pa obere vseh potankosti vlakna perila vsake nesnage tako, da dobi zopet svojo prvotno odpornost in sijaj. **Zlatorogovo milo** je izdatno in zato poceni. Zahtevajte pri svojem trgovcu izrecno vedno le **Zlatorogovo milo!**

— **Jubilej.** Sliši se, da bo gasilska četa Šalovci dne 2. septembra 1934 proslavila 10 letni jubilej. Za to proslavo se močno zanimajo ne samo bratske gasilske ustanove, marveč tudi gasilstvu naklonjeni narod. Proslave se bo vdeležila med drugimi tudi gas. četa Murska Sobota z godbo in novoustanovljena četa tovarne g. Benko Josipa. Ne zamudite to redko priliko in prihitite v čimvečjem številu v Šalovce, kjer se bo razvila nepričakovana gasilska slavnost, katera bo nudila udeležencem lepo zabavo pripojeno z ljubeznijo do gasilskih ustanov in obudila čut složnosti našega naroda na najsevernejši točki države.

8. septembra

trgatvena veselica S. K. Mure v gostilni Turk.

Vojvoda Marko in avstrijski konzul.

Črnogorska anegdota.

V času, ko je bil črnogorski kralj Nikola še knez, se mu je vojvoda Marko Miljanov tako zameril, da mu je odvzel častni naslov vojvoda, brigadsko čast in poveljstvo. Vojvoda Marko se je raditega odtegnil javnemu življenju, da bi živel mirno in tiho na svojem domu. Ko je o tem slišal avstrijski konzul, ki je takrat imel svoj sedež v Podgorici, bi rad pridobil odstavljenega vojvodo zase in mu je poslal pismo, v katerem ga je prosil za sestanek. V pismu je po-

vdarjal, da je prejel od dunajske vlade pooblastilo, da mu lahko ponudi naslov albanskega kneza, ako se njegovo pleme loči od Črne gore. Pošteni Marko zavrne z največjim preziranjem tako ponudbo in noče sprejeti konzula; napoti ga pa h komandantom Novu Spasojevu in Tomu Oraovcu, o katerih je prepričan, da sta poštena in značajna moža. Tema pošlje tudi pismo, ki ga je prejel od konzula z besedami: Pošiljam Vam pismo avstrijskega konzula in prosim, da ga sprejmeta vidva, ker sem jaz bolan. Dokažite mu, da smo Srbi pošteni ljudje in da lahko notranje naše prepire z knezom Nikolom ure-

dimo sami brez umešavanja avstrijske vlade.

Po prejemu pisma naznanita Novo in Tomo sestanek v Podgorici, na katerega pride konzul popolnoma tajno in začne z njima pogovor. Komandant Novo reče konzulu: Gospod konzul! Vojvoda Marko nam je poslal Tvoje pismo, da Ti midva podava točen odgovor. Mi se ne borimo za to — pri teh besedah pocukne konzula po zadnjem delu hlačnic. — Ampak za to — in ga potegne z njegovo hrapavo roko po obrazu. Za tem pokliče svojega dvornika Mirka Gjurova in mu reče: Mirko! Prinesi mi leskovko, a konzulu pa pravi:

Lezi na to klopico, da te naseškamo! Konzul se je sicer zoperstavljal, a ko mu je pomolil Novo revolver pod nos, je legel na klop in Mirko jih je naštel dvajset pet. Po prejemu dobrot po zadnjem delu je konzul takoj pobegnil in ni mogel nikomur povedati, kaj se mu je zgodilo. Ljudje so pa vendar zvedeli o tem in vprašali Novo, zakaj je bil tako strog sodnik?

Nisem mogel drugače, je rekel Novo, zakaj če bi temu paganu ne uspelo pri nas, poiskal bi si drugega pagana, ki bi osramotil naše pleme. A zdaj, ko jih je dobil, mu ne bo prišlo več na misel, da bi kaj takega še poskušal.

HALO!

Dne 26. avgusta t. l. nepozabite prijatelji

NA VESELICO

v gostilno Sedonja na Gorico. VSTOP PROST.

— Tešanovci. V sredo 29. t. m. se bo vršila v Tešanovcih razstava in premovanje rodovniške živine. Razstavni prostor se nahaja ob banovinski cesti sredi vasi. Na razstavi se bo videl napredek, ki se je dosegel lekom let potom smotrenega selekcijskega dela. Pokroviteljstvo nad razstavo je blagovolil prevzeti nar. poslaec g. Benko Josip.

Preobilica in pomanjkanje na svetu.

Analogija med živaljo in človekom pa je tudi z drugega vzroka nemogoča in nedopustna. Žival ima v sebi nagon, ki ji velevala, da ohrani sebe s tem, da se prehrani, in da ohrani tudi svojo vrsto. Če nima še toliko živeža na razpolago, ne čuti v sebi nobene potrebe več, kakor hitro je zadostila svojemu nagonu. Današnji vol ne rabi prav čisto nič več, kakor je rabil prvi vol, ki so ga upregli. Galebi, ki so se podili za galejami starega veka, so živeli ravnotako, kakor galebi, ki zasledujejo najmodernejši parnik. Drugače pa je s človekom. Brž ko je zadostil življenjskim potrebam, brž najde nove zahteve in sledi novemu napredku. Brž ko je dosegel zadostno količino življenjskih potrebščin, takoj prehaja že tudi h vprašanju kakovosti, kajti poleg gladu se mu oglašajo že tudi okus, v obleki mu ne zadošča več potreba, že išče lišpa in tako bi lahko prešli v duševno življenje kamor ne more slediti človeku žival niti v najprimitivnejšem obsegu.

Kadar se iščejo vzroki za bedo na zemlji, slišimo pa včasih tudi tožbe, da je temu kriva nadprodukcija, češ, preveč se izdeluje, ko se že itak vsa skladišča natrpano polna. Na stvari ničesar ne izpremeni, če se najdejo ljudje, ki kar v isti sapi navaajo kot vzrok socialne bede preobilico človeštva in preobilico izdelkov in ne pomislijo, da s povdarjanjem preobilice že izrekajo trditev, da je na drugi strani pomanjkanje, torej pri preobilici človeštva pomanjkanje produktov, pri nadprodukciji pa pomanjkanje človeštva.

In res ni razumeti, kako naj bi bila nadprodukcija kriva človeškemu pomanjkanju. Kje tiči vzrok, da mora hoditi množica v raztrgani obleki, če visi v skladišču polno novih oblačil, da mora množica stradati, če so skladišča polna živill. L. 1846. je bilo največje pomanjkanje na Irskem, zdravi ljudje so hodili ob belem dnevu spat, češ v postelji se ne občuti glad tako močno. Gladovni tifus je razsajal in zahteval svoje žrtve in vendar je istega leta Irska izpeljala 1.300 tisoč stotov pšenice, 190.000 govedi, 260.000 ovc in 480.000 prašičev. To je morala Irska oddati kot najemščino, da so sploh pustili živeti na njenem otoku.

Napačno je torej govoriti, da je nadprodukcija vzrok bede, kajti vsi

oni produkti, ki se nahajajo v zalogah in skladiščih, bi še bili tu in tam nujno potrebni. Če hočemo izraziti resnično stanje, moramo izjaviti, da se na svetu ne izdeluje preveč, ampak nakupuje premalo; in sleduje pa iz tega vzroka, ker večina človeštva nima dovolj sredstev, da bi si nabavila to, kar potrebuje. Da bi človeštvo ta cilj doseglo, se oglašajo od časa do časa nove napovedi, a do danes še nismo našli niti poti, ki bi nas vodila do socialne pravičnosti. Kar je v tem pogledu storilo človeštvo doslej je silno, silno malo. In vendar pravi Gregorčič:

Za vse je svet dovolj bogat
in srečni vsi bi bili,
Ko kruh delil bi z bratom brat,
s prav srčnimi čutili.

Organizacija

Javen shod J. N. S. v Križevcih pri Ljutomeru.

Sreska organizacija Jug. nacionalne stranke za srez ljutomersko-radgonski sklicuje za nedeljo dne 26. avgusta 1934 ob 8. uri javen shod na glavnem trgu v Križevcih.

Na shodu bodo govorili minister n. r. in nar. poslanec g. Pucelj, senator dr. Miroslav Ploj, ter narodni poslanci gg. Petovar Lovro, Dobrovoljac Milan in Zemljič Jakob.

Vabimo vse pristaše, kakor tudi vse one, ki danes še ne stoje v naših vrstah, da se zanesljivo udeležijo shoda, na katerem boste slišali resnico, o splošnem političnem in gospodarskem položaju, o delu J. N. S. in narodnih poslancev v parlamentu in med narodom.

GASILSTVO:

Okrožne gasilske vaje v Krogu.

V nedeljo, dne 19. avgusta so se vršila v Krogu na travniku pred gasilskim domom gasilske vaje čet: Krog, Bakovci, Rakičan in Murški Črnci pod poveljstvom okrožnega gasilskega inspektorja Čačinovič Emerika in pod nadzorstvom župnega načelnika Benko Josipa.

Navzoče čete so bile: Krog z 26 člani, Rakičan 22, Bakovci 26, Murški Črnci 21, Murska Sobota 15, Gradišče 10 in Tropovci 4.

Najprej so bile vaje pohodov (korakanje) prvoomenjenih 4 čet in to Krog pod poveljstvom tov. Gomboc-a, Bakovci Jančar, Rakičan Čačinovič in Murški Črnci Györköš, nato šolske vaje z brizgalnami in kombiniran napad na ogenj, ter sekirične vaje čete Krog. Vse čete so pokazale vzorno disciplino in najboljšo voljo za napredek gasilstva; prav posebno se je še izkazala četa Krog.

Po končanih vajah je bil zbor častnikov vseh čet, pri katerem je zbranim častnikom župni načelnik Benko obrazložil pomen gasilstva, gasilskega zakona ter jih pozval, naj delujejo na tem, da bo gasilstvo na-

šega sreza vzor gasilstva in opora državi.

Vršil se je še strel v tarčo, kjer so bili doseženi sledeči rezultati: Krog 30 sekund, Bakovci 40 sekund, Murški Črnci niso prišli do strela radi defekta v brizgalni.

Po končanih vajah je mursko-soboška četa pod poveljstvom tov. Cvetka predvajala s svojo motorko manevriranje z motorno brizgalno, kar so si vsi navzoči ogledali.

Po končanih vajah se je vršil defile in mimohod, nakar se je župni načelnik vsem zbranim gasilcem zahvalil za njihovo požrtvovalnost in delavnost ter pozival vse naj budno korakajo po začrtani poti do popolnega izvežbanja po novem vežbovniku, ki v najkrajšem času izide, nakar je kroška godba zaigrala narodno himno.

Vršila se je gasilska veselica na vrtu gostilne g. Mataja, ki se je udeležilo lepo število gasilcev in ostalih prebivalcev. Na veselici je bil navzoč tudi župni načelnik in nar. poslanec Benko s svojo soprogo in sinom, nadalje je bil na veselici tudi g. inšpektor ministrstva pravde iz Beograda dr. Kravina.

Dolič. Dne 26. avgusta 1934, se bo v Doliču blagoslovil novo zgrajeni gasilski dom z posebnim slavnostnim razporedom. Prijatelji gasilstva se uljudno vabijo na vdeležbo.

Šalovci. Razpored slavnosti v Šalovcih, dne 2. sept. t. l. povodom 10 letnice združene z okrožnim zletom IV. Gas. okrožja, župe mursko-soboškega sreza ter razvitjem prapora, darovanega od g. nar. poslanca J. Benka. Ob 5. uri budnica z godbo po vasi, ob 6. uri sprejem došlih gostov in čet na kolodvoru z godbo, ob 7. uri položitev venca na grob umrlega tovariša, ob 8—3/4. zbirališče vseh gasilcev pri gas. domu. Ob 9. uri odhod na slavnostni prostor k sv. maši. Blagoslovitev prapora po rimokatoliškem in evangeliškem verskem obredu ter zabijanje žeblice. Slavnostno zborovanje: 10-letna zgodovina čete, pozdravni govor zastopnika občine, gasilstva ter drugih: Po teh formalnostih sledi defile (mimohod) in povorka po vasi. Na to razhod. Ob 12—14. ure skupni slavnostni obed pri tov. Štefanecu. Ob 14. uri zbor nastopajočih čet pri gas. domu. Nastop k skupnim vajam določenih čet. Domača četa bo izvajala nove sekirične vaje s spremljevanjem godbe. Ob 16. uri odhod na veselčni prostor gost. tov. Štefaneca. Vstopnica na veselčnem prostoru za osebo 3 Din. Za gasilce v kroju z jubilejnim znakom prost vstop. Jubilejni traki se bodo prodajali po 2 Din, katerega mora imeti vsak udeleženec ali gost. Na to redko slavlje se vabi iskreno vse članstvo gas. edinic kakor tudi gasilstvu naklonjeno občinstvo tembolj, ker se bo vršila ta manifestacija gasilstva v duhu nacionalne vzajemnosti. Torej vabljeni vsi!

Pretekli teden so naši sportniki odigrali tri nogometne tekme. Naša zastopnika sta igrala v četrtek in v nedeljo v Ptuj ter sta pod nerealnimi okolnostmi tekmi izgubila. Največje zanimanje pa je vladalo za nedeljsko gostovanje graške Avstrije, ki je morala napeti vse sile, da je prisilila dobro razpoloženo Muro h kapitulaciji. Po dolgem odmoru so posegli v boj tudi soboški teniški igralci ter zmagali proti Lendavi.

Austria (Gradec) : Mura 6:3 (2:3)

Številčno občinstvo je prišlo pri nedeljski tekmi na svoj račun. Izvrstno avstrijsko moštvo, pojačano z igralci razpuščenih delavskih društev, je predvedlo igro, kot jo še na soboškem igrišču nismo videli. Dovoljeno tehniko, točne kombinacije in izvrstno kondicijo smo občudovali pri simpatičnih gostih.

Pa tudi domačini so v nedeljo prav dobro zaigrali in so renomirane nasprotnika prisilili, da je pokazal vse svoje vrline. Gosti so sicer nadvse zaslužno zmagali in rezultat odgovarja poteku igre, toda domačini, ki so že vodili s 3:0, bi z boljšo taktiko lahko odločili tekmo v svojo korist in to zlasti, če bi pri stanju 3:2 izrabili upravičeno enajstko.

Rezultat je za domačine zelo laskav, saj so naši vodilni prvorazredni klubi izgubili proti nedeljskemu gostu z mnogo večjo razliko.

Prav dobro je sodil g. Turk J. S. K. Ptuj : Mura 4:1 (2:1)

V četrtek je igrala Mura v Ptuj ter je kljub premočni igri zgubila tekmo proti dobremu, toda skrajno surovemu nasprotniku. Poraz Mure je povzročil v glavnem nezmožen sodnik, odbornik S. K. Ptuja, ki je dovolil domačim brezobzirno igro ter diktiral že v prvih minutah brez vsake podlage enajstko proti Muri.

V predtekmi je zmagala mladina Mure proti rezervi Ptuja z 1:0

Drava (Ptuj) : Panonija 3:0

Tudi Panonijo je čakala v Ptuj brezobzirna igra in mlada Drava, ki še doslej proti soboškemu klubu ni zmagala, je s surovo igro izsilila zmago. Slabo je sodil g. Vesnaver iz Maribora.

V predtekmi je zmagala rezerva Panonije proti rezervi Drave s 6:1

Mura : Lendava 5:3

Soboški teniški igralci so po napetih igrah zmagali. Poedini rezultati so bili: Nemec J. (M) — Eppinger (L) 7:5, 8:6, Worthmann (L) — Kardoš J. (M) 4:6, 7:5, 8:6, Nemec L. (M) — Teichner (L) 6:3, 2:6, 6:1, Czipoth (M) — Toplak (L) 6:3, 2:6, 6:4, Dr. Ravnikarjeva (M) — Poliak (L) 1:6, 6:4, 7:5, Eppinger, Worthmann — Nemec J., Kardoš J. 2:6, 7:5, 8:6, Teichmann, Toplak — Czipoth, Nemec L. 9:7, 6:3, Dr. Ravnikarjeva, Nemec J. — Eppinger M, Eppinger B. 6:0, 6:2. Nc.

Uprava veleposestva v Rakičanu
prodaja

**BUKOVA
DRVA**

na dom postavljene 1 klafter po
Din 325.-

2

V MESECU SEPTEMBRU VELIKA TOMBOLA.

TABLICE a 3.- DIN., GLAVNI DOBITEK 2000.- DIN.

Advokat Dr. Šbrizaj Teodor vljudno naznanja, da je otvoril svojo odvetniško pisarno v Murški Soboti, Šolska ulica št. 1. (Bivša Peterkova hiša)

Gospa sprejme

dve dijakinji

na hrano in stanovanje. Naslov pove
SANCIN, M. Soboti, Zvezna 6.

Iz delovanja Združbe trgovcev
v Murški Soboti.

Izdaja zdravstvenih spričeval
za izvoz sadja in grozdja.

Ministrstvo za kmetijstvo je pod
br. 53047/II. od 1. avgusta 1934. iz-
dalo za izdajo Zdravstvenih spričeval
za izvoz sadja in grozdja naslednjo
rešitev: Z ozirom na to, da primanj-
kuje ono število strokovnjakov, ki bi
lahko pregledali vsako pošiljko sadja
in grozdja in ako to ni potrebno
potrebno, bodo sreski kmetijski refe-

Preostali kontingent za Avstrijo.

Po poročilu Zbornice za Trgovino Obrt in Indusirije v Ljubljani ob-
stoja možnost izvoza v Avstrijo spodaj navedenih predmetov na račun
kontingenta.

Pozivajo se raditega vsi interesenti, da se te ugodnosti poslužijo do
najkasneje dne 30. oktobra 1934, ker s tem dnem poteče ugodnost prodaje
na račun avstrijskega kontingenta.

Iz tar.	postavke	35 a in b	jabolka	4708 50 q
"	"	38	čebula in česenj	233 q
"	"	58	perutnina vse vrste	460.35 q
"	"	86	maraschino	25 q
"	"	"	slivovica	25 q
"	"	91 b	naminzna voda, na-	
"	"	"	ravna in umetna	1126.40 q
"	"	96	mesene klobase in	
"	"	"	salame	109 37 q
"	"	107 e	rakove konzerve	11 q
"	"	107 g	marmelada, kompoti	
"	"	"	James v stekl. pos. itd.	164 q
"	"	294 e	leseno oglje	474 q
"	"	352 a	opeka iz zemlje razne	
"	"	"	vrste	5544 q

ter še nekateri predmeti, ki pa ne pridejo v poštev za naše kraje, vendar
je vse to interesentom vedno na vpogled v pisarni združbe med urad-
nimi urami.

GOSPODARSTVO

Zatiranje šmarnice.

Kraljevska banska uprava drav-
ske buvine

razglašja:

Člen 48., odstavek 3. finančnega
zakona za leto 1934/35 z dne 28.
marca t. l. določa, da morajo vino-
gradniki zatreti samorodnice do 1.
marca 1935, sicer store to oblasti.
Za svojo hišno uporabo sme kmeto-
valec začasno obdržati do največ
500 trsov.

S tem členom finančnega zaka-
na je samo dopolnjen še vedno velja-
ven čl. 23. Zakona o obnavljanju in
pospeševanju vinogradništva od 30.
decembra 1921, ki se glasi:

renti vsak za svoj srez izdajali uve-
renja o zdravstvenom stanju sadja in
grozdja namenjenega za izvoz. Pri
tem se bo postopalo takole;

1.) Postaja bo zahtevano število
uverjenj takoj poslala sreskemu načel-
stvu, ki bo o njih vodilo račun.

2.) Predhodno se bo postaja po
svojih strokovnjakih prepričala, da li
obstoja v dotičnem kraju kaka bole-
zen za katero se izdaja uverjenje, v
kolikor ji to ni že od prej znano ter
bo vršila nadzorovanje nad izdaja-
njem uverenj.

3.) Za vsako pošiljko (Uverenje)
mora vložiti izvoznik taksirano proš-
njo z Dln. 25 na sresko načelstvo.

4.) Sresko načelstvo pa bo o
izdanih uverenjih vodilo seznam v ka-
terega se vpiše ime izvoznika, mesto
in kraj kamor se pošiljka pošilja,
vrsta pošiljke, teža blaga itd.

Kontrolo po citiranem rešenju
vrše samo postaje v Topčirderu, Zag-
rebu, Splitu in Ljubljani.

Prepoved „Polet“ avtomatov.

Ministrstvo za notranje posle je
z odlokom III. br. 23874 z dne 4. 7.
1934 postavljanje in prodajanje bon-
bonov potom „Polet“ avtomatov firme
Union iz Zagreba še nadalje prepove-
dalo, ker se aparat „Polet“ ne more
smatrati za običajni prodajni avtomat
v smislu § 134 Obrtnega zakona, ki
predvideva uporabo samo takšnih
avtomatov, s pomočjo katerih se vrši
prodaja predmetov iste vrednosti,
katerih prodajna cena je enaka oni v
normalni trgovini in, ki je kupcu
vnaprej poznana, dočim pri kupnji z
aparatom „Polet“ zavisi rezultat od
slučaja.

Kraljevska banska uprava bo v
okvirju proračunskih možnosti tudi le-
tos podpirala zatiranje šmarnice na
sledede načine:

1) Dovoljevala bo za vsaka dva
letos izkrčena trsa samorodnic v iz-
razito vinorodnih legah po en cepljen
trs plemenitih sort iz banovinskih
trsnic, ki so: v Pekrah (p. Limbuš),
v Kapeli (p. Slatina Radenci), v Dram-
ljah, v Leskovcu (p. Krško), v Kos-
tanjevici, v Draščih (p. Metlika), na
Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru
ter na Kmetijski šoli na Grmu (p.
Novo mesto).

V slučaju, da bi zaloge trsja v
navedenih trsnicah ne zadostovale in
če bodo še na razpolago denarna
sredstva, se bo dal denarni prispevek
za nabavo trsja od privatnih trsničar-
jev, ki imajo dovoljenje za trsničar-
stvo od ministrstva za kmetijstvo.
Najvišji prispevek bo znašal Din 1.-
po kosu.

Radi omejenih sredstev se bodo
upoštevali le manjši vinogradniki v
slabih gmočnih razmerah. Prošnjo je
kolkovati z Din 5.- in jo predložiti
občinski upravi skupno s potrdilom
katere od navedenih banovinskih trs-
nic, da je prosilec trsje pri njih na-
ročil. Občinska uprava poda na proš-
nji izjavo o gmočnem stanju prosilca
in da li je položaj res izrazito vinoro-
den ter navede število trsov šmarni-
ce, oziroma ostalih samorodnic, ki jih
namerava vinogradnik zamenjati z
žlahtno trto. Tako opremljeno proš-
njo pošlje občina na pristojno sresko
načelstvo, ki bo preko svojih kme-
tjskih referentov kontroliralo v proš-
njah navedene podatke in prošnje
odposlalo na Kraljevsko bansko upra-
vo v Ljubljani.

2) V izjemnih slučajih se bo
moglo upoštevati tudi prošnje iz ne-
vinorodnih krajev, kjer se bo dodelje-
valo samo za letos izkrčeno šmarnico
odgovarjajoče število sadnih drevesc
in sicer največ eno drevesce za 50
izkrčenih trsov šmarnice.

Po 15. februarju 1935 dospele
prošnje se ne bodo upoštevale.

Za vsak uspešno precepljen trs
šmarnice v izrazito vinorodnih legah
se bo dovoljevalo po 0.20 nagrade
manjšim vinogradnikom, ki se naha-
jajo v slabih gmočnih razmerah. Proš-
nje je treba kolkovati z Din 5.- ter
jih vložiti do 20. septembra 1934 pre-
ko občinske uprave in sreskega na-
čelstva. Občina poda slično izjavo
kot v slučaju pod 1), s to razliko, da
navede število letos uspešno precep-
ljenih trsov šmarnice, mesto števila
trsov, ki jih je zamenjati z žlahtno
trto. Kontrolo izvede sresko načelstvo
preko svojih kmetijskih referentov.

Premovanje rodovniške živi-
ne v tukajšnjem srezu bo 28. avgusta
pri Selekcisk. društvu v Hodošu, 29.
avg. v Tešanovcih, 30. avg. v Bre-
zovcih in 31. avg. Moravcih. Za Te-
šanovci in Moravci je bil prvotno do-
ločen 29. avgust, ker pa se je poka-
zalo, da bi bilo v enem dnevu pri
dveh društvih neizvedljivo, bo sedaj
29. avgusta samo v Tešanovcih, v
Moravcih pa 31. avgusta.

Triler, nčani, dober žitočistilnik
se po ugodni ceni proda.
Vajenec za mlinarsko obrt se tako
sprejme. — Več pri KUHAR mlín, Puconci.

Iz uredništva:

B. K. v S. Na Vaše vprašanje:
Kako naj rabim tabakov izvleček za
pokončevanje uši pri živini, prav radi
odgovarjamo in sicer že radi tega, ker
je to prvo vprašanje, ki je prispelo v
uredništvo.

Naš strokovnjak pravi: Uspešno
sredstvo proti ušem je 2% raztopina
tabakovega izvlečka. To raztopino
dobite, ako vzamete 1 liter pra-
mlačne vode, v katerem dobro zme-
šate poldrugo žlico tabakovega iz-
vlečka tako, da postane tekočina
enakomerna. S to raztopino zamorimo
pri živini uši, ne pa gmid, iz katerih
se po petih dni izležejo nove uši.
Zato moramo to mazanje ponavljati
vsakih pet dni. En dan po mazanju
morate z mlačno vodo in milom te-
meljito umiti umazana mesta. Menjaj-
te večkrat tudi steljo in snažite hlev,
ker so se gotovo tudi v stelji zare-
dile uši!

Oglasite se še s kakim vpraša-
njem! Pozdrav!

Tržne cene:

Žitni trg.

Sombor. Pšenica bač. okol. Som-
bor Din 100—104, gorbač. 103—107,
ostalo neizpremenjeno, ječmen bač. in
srem. 63/64 kg Din 92.50—95, bač.
poletni 76/68 kg Din 100—105, baranj.
115—120. koruza bač. in sprem. žel.
promet 85 87, ostalo neizpremenje-
no, otrobi bač. pšenični Din 75—77.50.
Tendenda neizpremenjena. Promet:
162 vagonov.

Živina.

Zagreški tedenski sejem je bil
zelo slabo obiskan. Prignanih je bilo:
3 biki, 90 krav, 79 volov, 22 juncev,
53 telet, 34 konj, in žrebet, 140 pra-
šičkov in 210 pujskov. Cene so bile
sledede: biki po Din 3, krave za klan-
je 2.75—3.25, teleta za klanje po
Din 3.50 za kg žive teže, teleta za
rejo Din 890—900 komad, voli 1.
vrste po 4.50, II. po 3.50, junci po 3,
živa teleta po Din 4.50—5.50, zakla-
na po 7—7.50, pitani prašiči po 7.50
do 8, nepitani po 6—6.50, zaklani
prašiči po 10.50, zaklani pujski po
11—13, zaklana jagnjeta po Din 7—8
za kg.

Detelja po Din 35—45, seno po
35—40, slama po 30—35 za 100 kg.
Drva po 70 do 100 Din za kubični
meter.

Razglas.

Občina Turnišče bode dne 9.
septembra t. l. popoldne ob 2. uri v
prostorih občinskega doma v Turnišču
oddajala na javni dražbi v najem za
dobo treh let svojo občinsko gostilno
v Turnišču šte. 134. Pred pričetkom
dražbe morajo reflektanti položiti va-
dium Din. 1000, kavcija za položitev
znaša 10% enoletne najemnine. Na-
tančnejši pogoji se dobijo pri občinski
upravi v Turnišču med uradnimi urami.

UPRAVNA OBČINA TURNIŠČE,
srez Dolnja Lendava.

RAZGLAS.

Občinska gostilna v Šalovcih se bo
dne 9. septembra 1934 zjutraj ob 8.
uri na licu mesta v Šalovcih oddala
v najem za dobo od 1. oktobra 1934
do 30. septembra 1939. Izključna cena
3 000 Din. Kavcija 2 000 Din. Draž-
beni pogoji so na ogled med uradni-
mi urami v občinski pisarni.

OBČINSKA UPRAVA
v Šalovcih.